

“LOLA”

“Mūsu ikdienas dzīves
iespējamās alternatīvas”
 (“Looking for Likely Alternatives”)

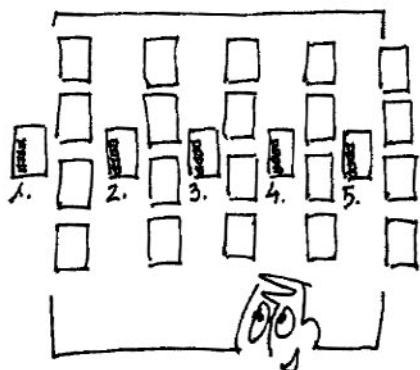

DARBA KARTĪTES “SOLI PA SOLIM”

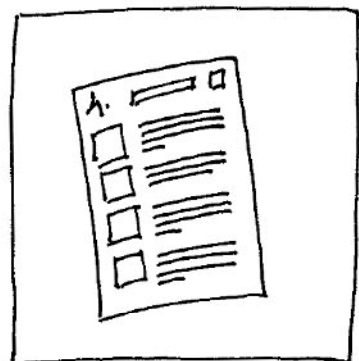
Sociālo inovāciju izpētes didaktisks
process ilgtspējības veicināšanai

“LOLA” darba kartītes

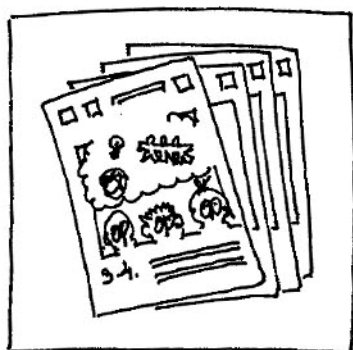
“Soli pa solim”

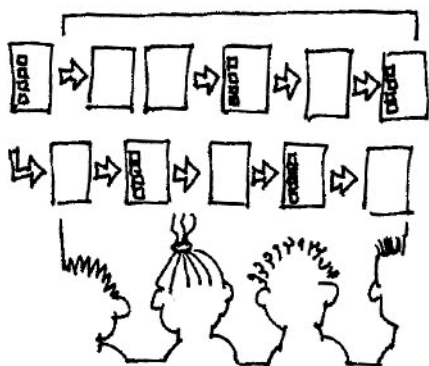
“LOLA” piedāvā didaktisku procesu ilgtspējības uzlabošanai, izpētot sociālās inovācijas. Kartīšu komplekts atvieglo gan pašu procesu, gan arī tā prezentāciju.

Komplekts sastāv no 5 sagatavošanās kartītēm, kurās aprakstīts, kas jādara, lai sagatavotos katram didaktiskajam posmam,

kā arī 20 posmu kartītēm, kurās ietverti dažādi katra skolēnu izpētes posma organizēšanas veidi.

Kad skolotājs izvēlējies darba veidu, process tiek prezentēts skolēniem. Tikmēr kartītes var tikt atstātas piestiprinātas pie tāfeles kā palīgmateriāls skolēniem.

1. Didaktiskā procesa sagatavošana...

Apmeklējiet projekta “LOLA” mājaslapu
<http://www.sustainable-everyday.net/lolaprocess/> un lejupielādējiet visu mācību komplektu.

Izdrukājiet darba kartīšu komplektu un vienu Reportiera piezīmju grāmatu.

Rūpīgi izlasiet kartītes, nedaudz ar tām paeksperimentējiet. Izveidojiet saviem didaktiskajiem mērķiem un mācīšanās videi visatbilstošāko scenāriju...

... tad, izmantojot sevis izvēlētās kartītes, prezentējiet izpētes procesu skolēniem.
Piespraudiet kartītes pie tāfeles, lai tās kalpotu kā darba palīgmateriāls skolēniem.

activity:
in the class

duration:
some hours

Mēģiniet iedomāties dažādas daudzsološas iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

1.1 ...sāciet ar bērnu dzīvi. Mēģiniet atrast
ilgtspējībai būtiskas darbības un
piemeklējiet tām alternatīvas.

activity:
in the class

duration:
some hours

Mēģiniet iedomāties dažādas daudzsološas iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

1.2

...izskatiet citu klašu apspriestos piemērus
tiešsaistē Ikdienas ilgtspējības projekta

(“Sustainable Everyday Project”, “SEP”

http://www.sustainable-everyday.net/cases/?page_id=108)

alternatīvu katalogā.

Sustainable
Everyday
Project

activity:
in the class

duration:
some hours

Mēģiniet iedomāties dažādas daudzsološas iniciatīvas...

LOLA

Looking for Liberty Alternatives

1.3 ...eksperimentējiet ar kritērijiem: cilvēku grupa, kuri sanākuši kopā, lai atrisinātu kādu vides/sociālu problēmu...

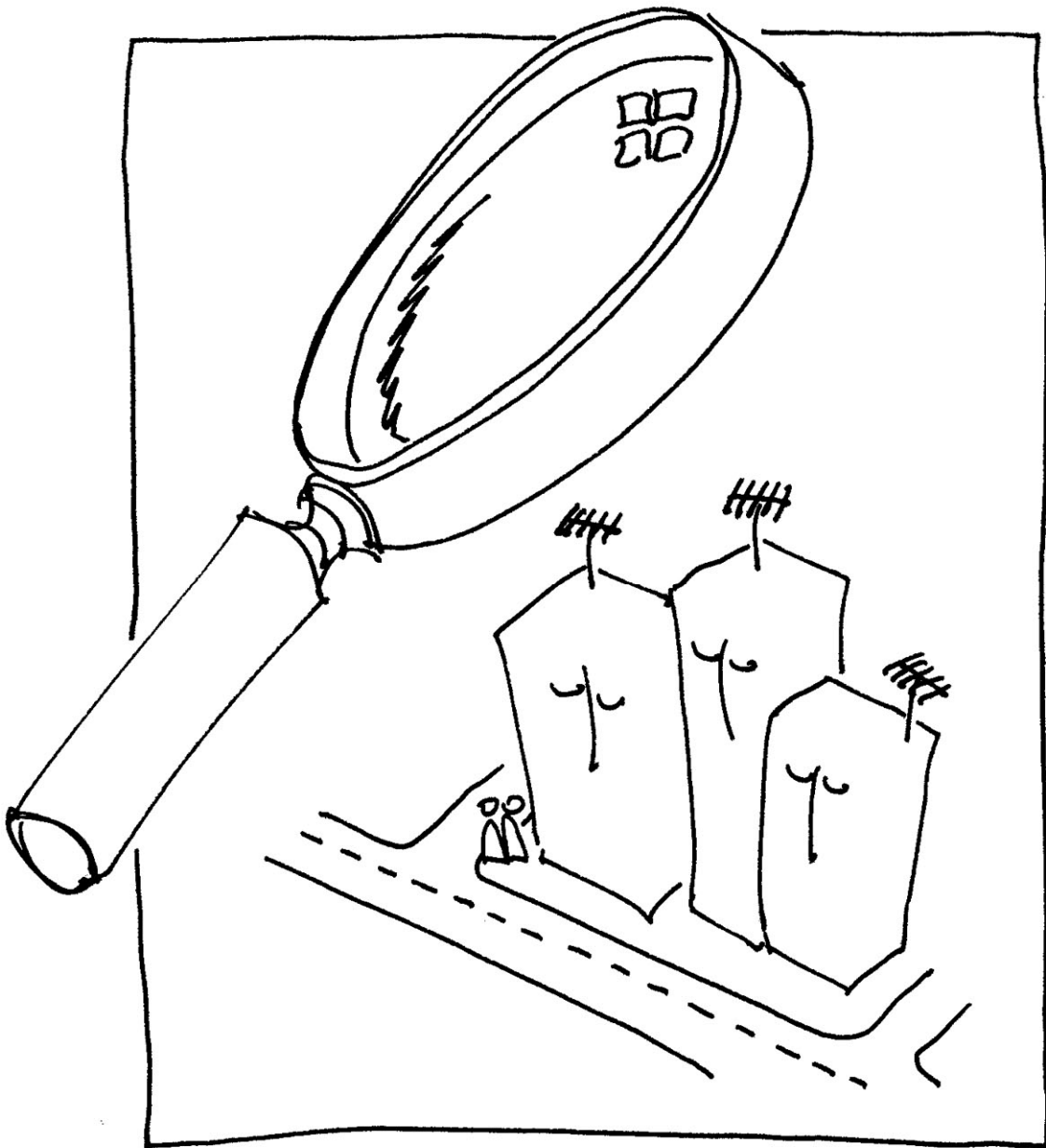

activity:
in the class

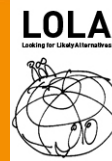
duration:
some hours

Mēģiniet iedomāties dažādas daudzsološas iniciatīvas...

1.4 ...sāciet ar labi zināmiem piemēriem vietējā apkārtnē: cilvēki, kas palīdz viens otram, dalās cits ar citu, apmainās dažādām lietām...

2. Iekārtojiet Reportiera piezīmju grāmatu...

Saplānojiet laiku: kad jāsākas projektam? Kad jāsākas izpētei? Kad visam procesam jābūt pabeigtam?

Apskatiet Reportiera piezīmju grāmatu, atrodiet, kas var noderēt, un nokopējiet pa vienam eksemplāram katrai skolēnu grupai...

Palūdziet, lai skolēni paņem kartonu un kniepadatas un izveido sev Reportiera piezīmju grāmatas. Izskaidrojiet katras nodaļas nozīmību.

Apspriediet pētījuma kritērijus kopā ar skolēniem: kā mēs varam atrast cilvēku grupas, kas sadarbojas, lai atrisinātu kādu sociālu/vides problēmu?

activity:
on the field

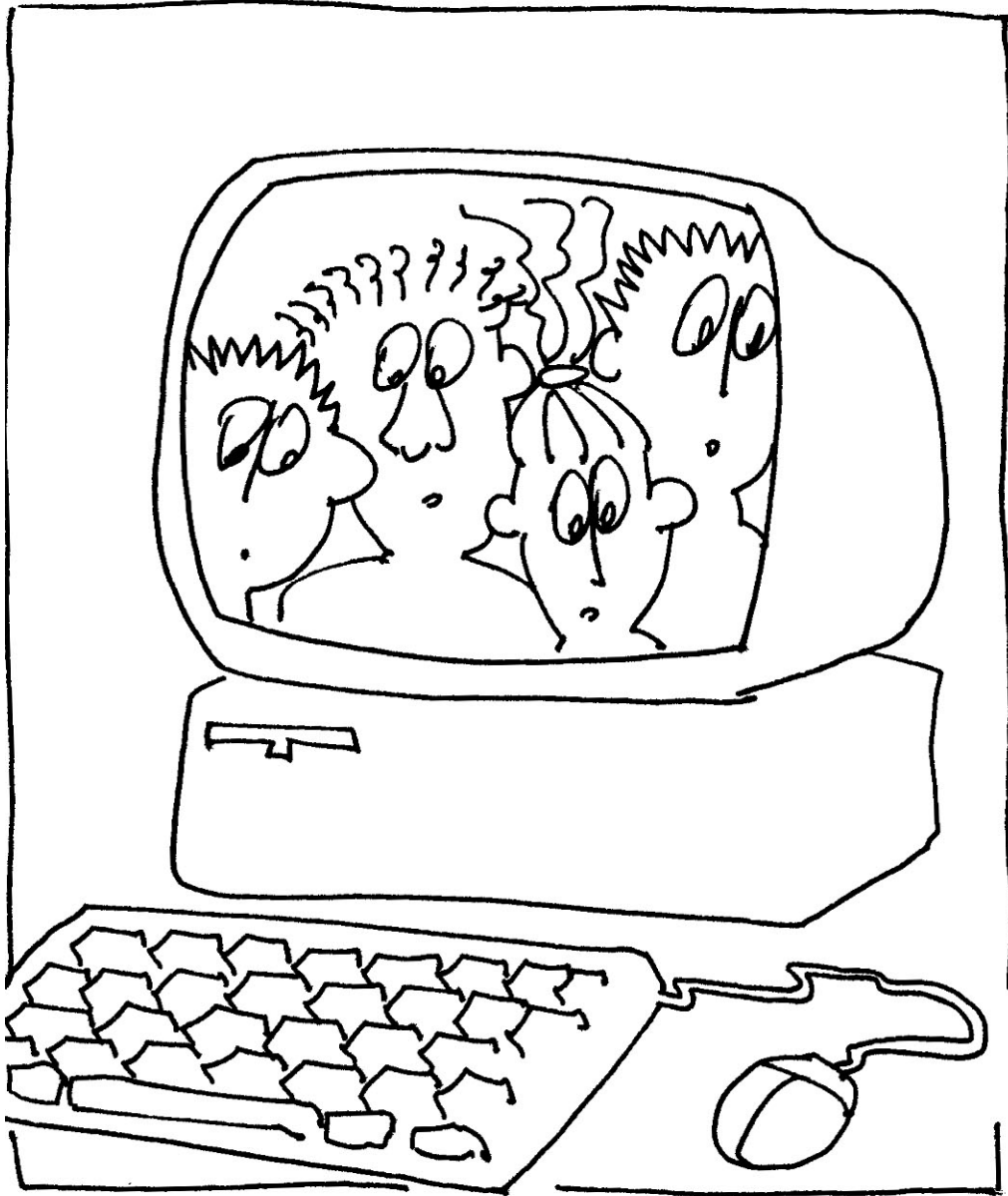

duration:
some days

Meklējiet daudzsoļošās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

2.1 ...palūkojieties, kas pieejams internetā.
Izmantojiet meklētājprogrammas, bet
meklējiet tikai vietējā līmenī.

activity:
on the field

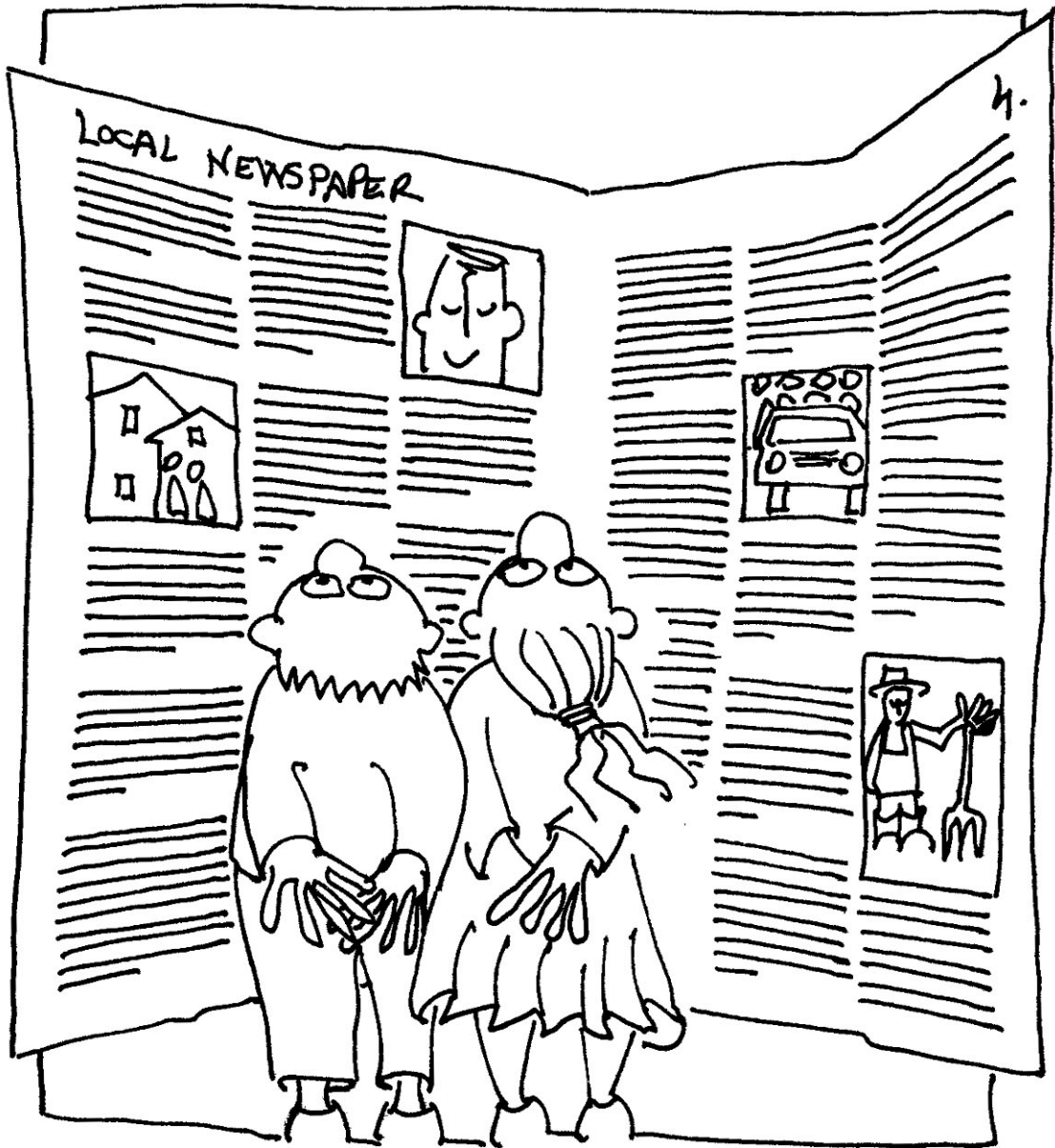

duration:
some days

Meklējiet daudzsološās iniciatīvas...

LOLA

Looking for LikudAttarotības

2.2 ...meklējiet informāciju vietējās avīzēs,
tālrunu katalogā, pajautājiēt palīdzību
pilsētas domē, citās vietējās
organizācijās...

CONSUMER
CITIZENSHIP
NETWORK

Sustainable
Everyday
Project

activity:
on the field

duration:
some days

Meklējiet daudzsološās iniciatīvas...

LOLA

Looking for LikudAttarotības

2.3 ...jautājiēt vecākiem, draugiem, radiem,
jebkurai, kurš varētu kaut ko zināt par
vietējo apkārtni...

activity:
on the field

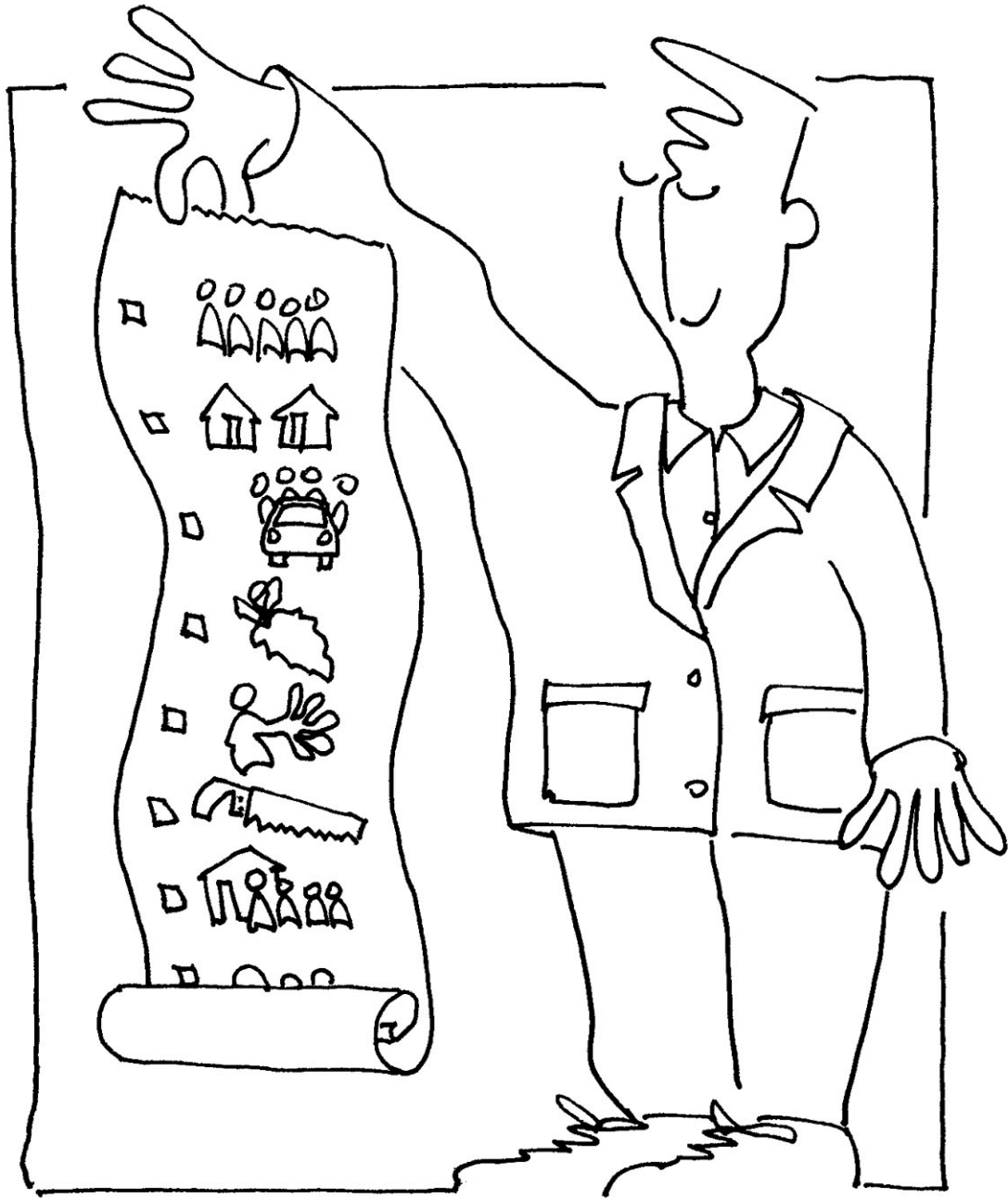

duration:
some days

Meklējiet daudzsološās iniciatīvas...

LOLA

Looking for LikatAkatras

2.4

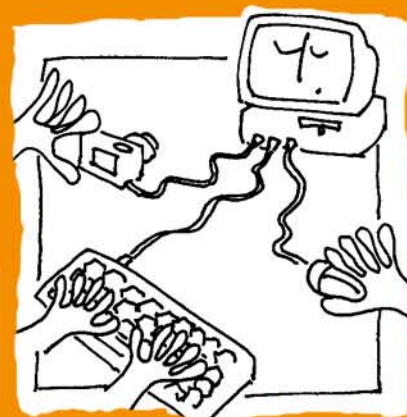
...arī skolotājs var izveidot iniciatīvu sarakstu un klasē apspriest, kuras no tām varētu būt interesantas...

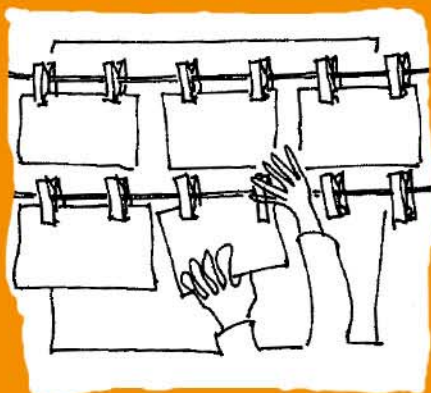
3. Prezentējiet atrastos piemērus...

Lieciet katrai grupai izvēlēties 1 vai 2 labākos/pamatotākos piemērus no visiem grupas piemēriem...

Atveriet skolēniem Ikdienas ilgtspējības projekta platformas tīmekļa žurnālu un lieciet tiem apspriest katru iespējamo situāciju tiešsaistē.

No visām klasē izanalizētajām iespējamajām situācijām izveidojiet prezentāciju...

Piefiksējiet izvēles kritērijus:
cilvēku grupa / jauna ideja / atrisināt sociālu/vides problēmu / vietējā līmenī...

activity:
in the class

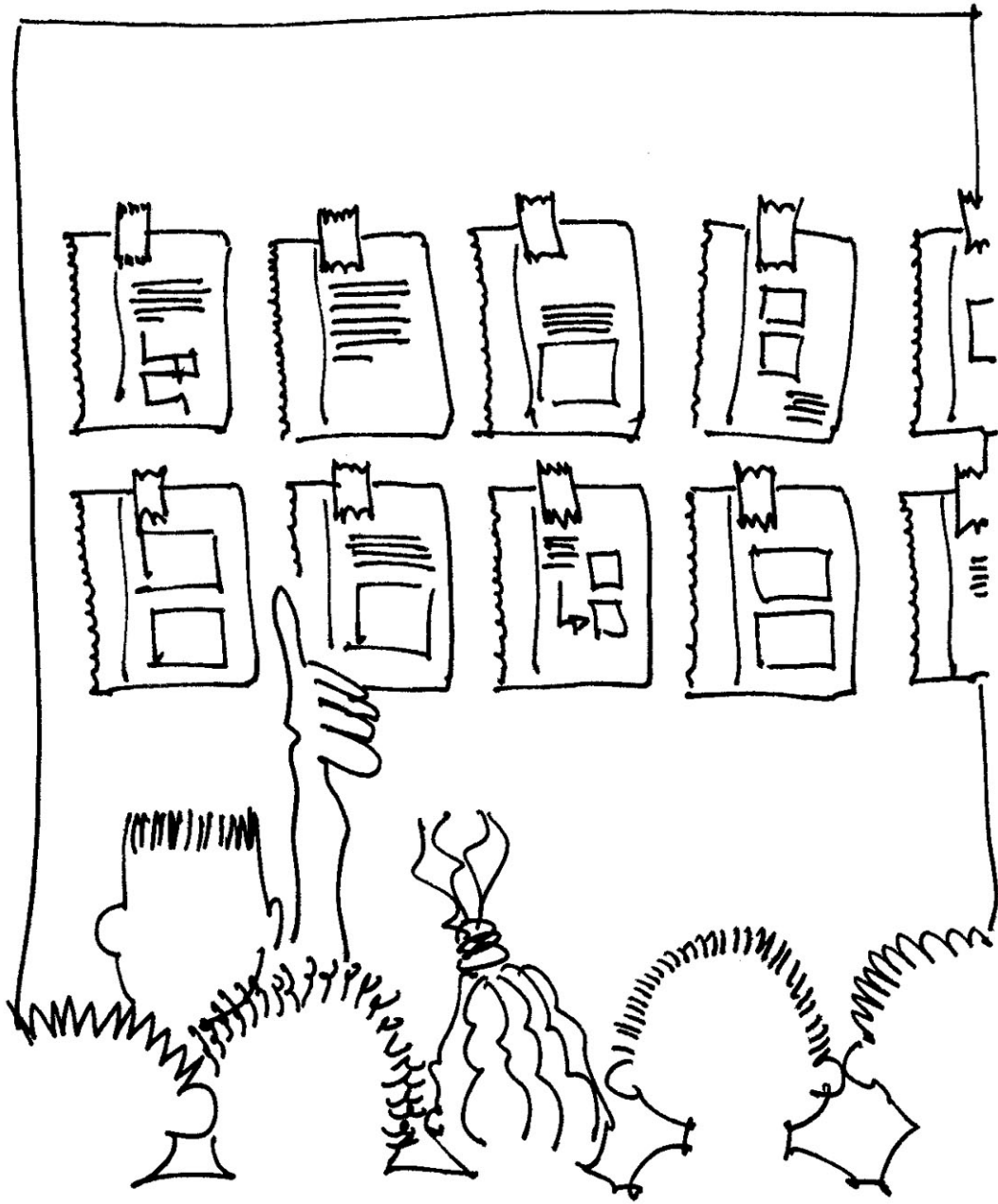

duration:
some hours

Izvēlieties visdaudzsološākās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

3.1 ...skolēni pie tāfeles atspoguļo visu, ko ir atraduši, un apspriež, kuras no idejām ir visdaudzsološākās...

activity:
in the class

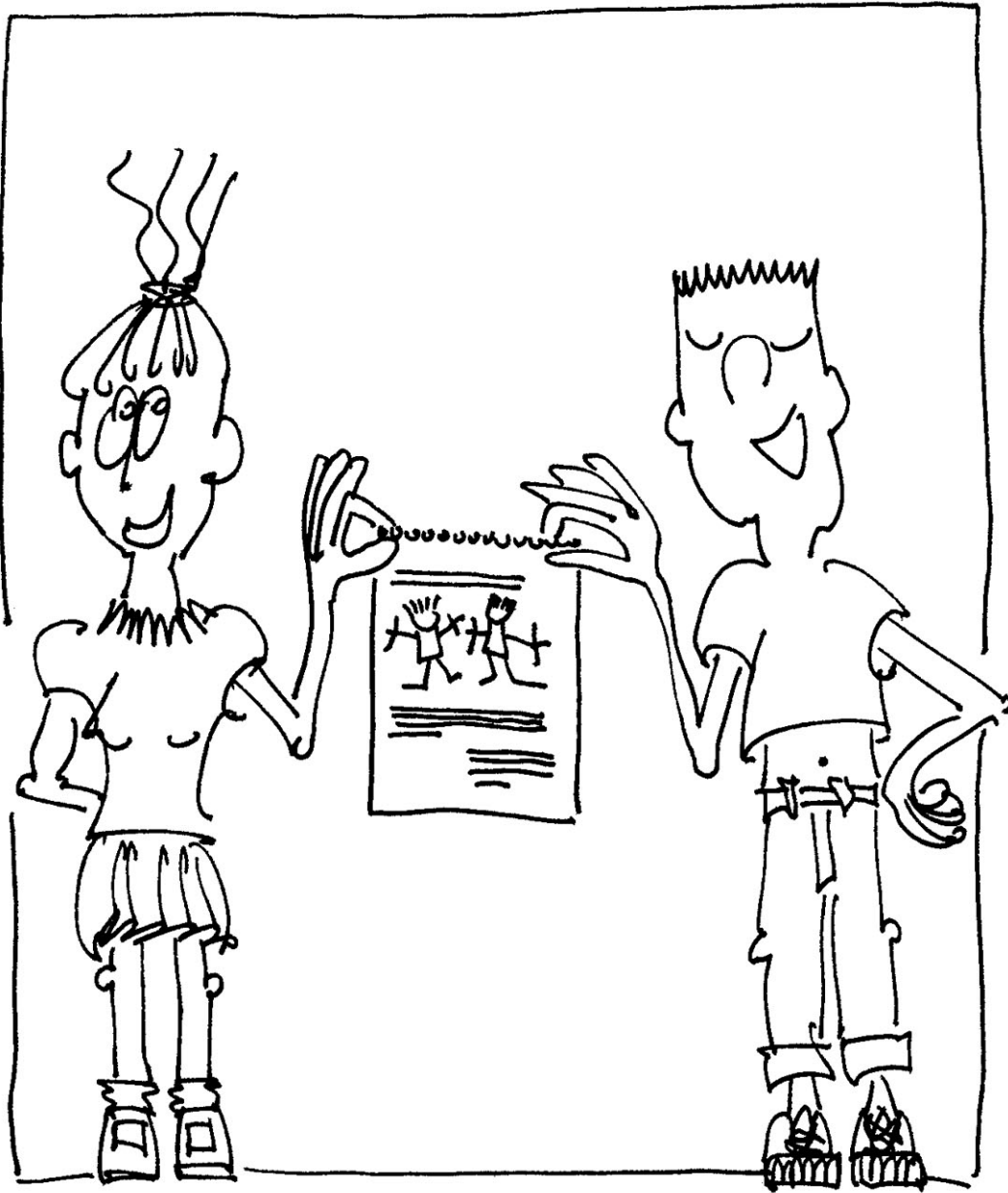

duration:
some hours

Izvēlieties visdaudzsološākās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Liberty All around Us

3.2

...katra grupa prezentē 2-3 idejas un
paskaidro, kura no tām varētu būt
visilgtspējīgākā...

activity:
in the class

duration:
some hours

Izvēlieties visdaudzsološākās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Liberty Alternatives

**3.3 ...jums var būt nepieciešama palīdzība no
malas: atbildīgie par vidi pilsētā, rajona
atbildīgā institūcija par ilgtspējību...**

activity:
in the class

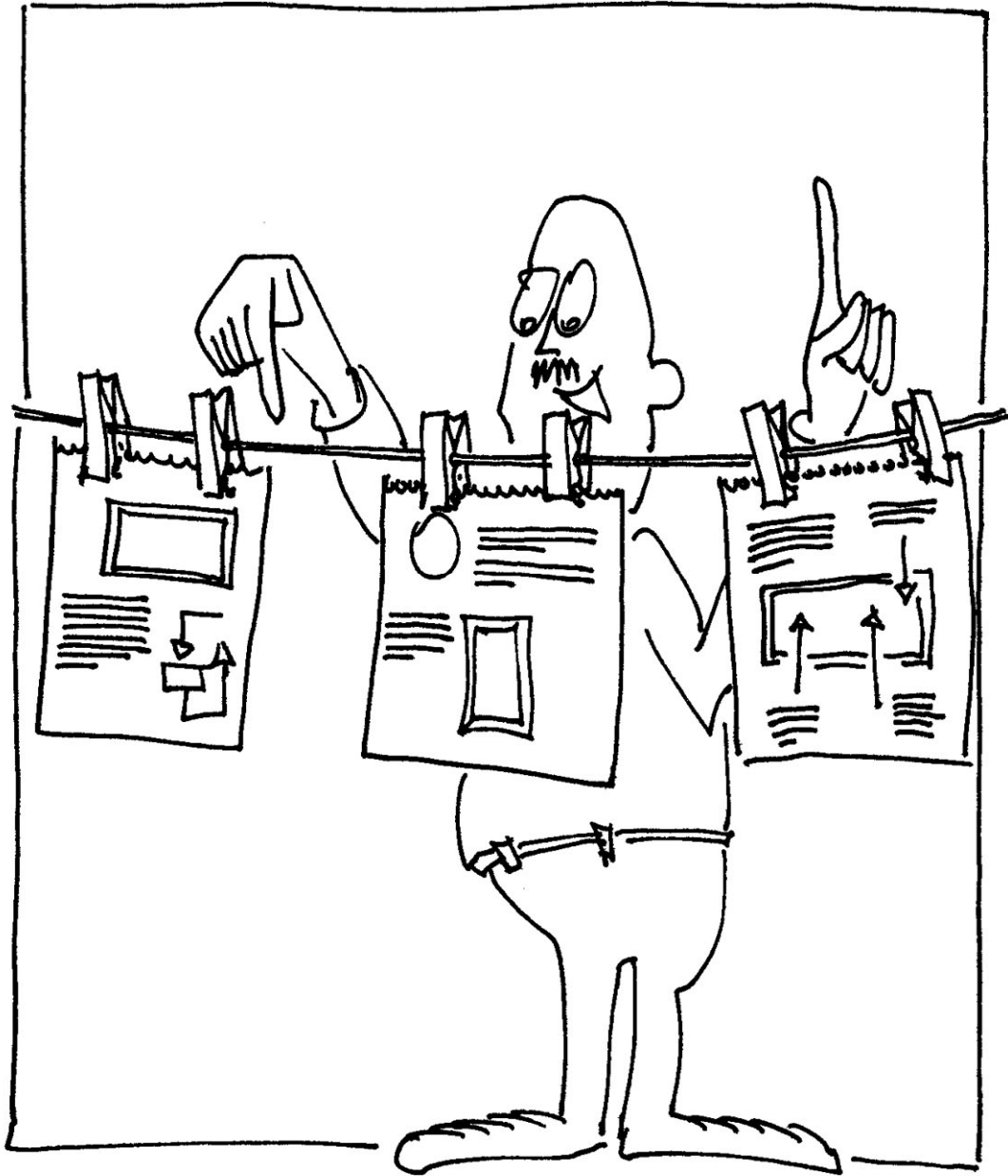

duration:
some hours

Izvēlieties visdaudzsološākās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Liberty Alternatives

3.4 ... idejas var ieteikt arī skolotājs, savu
izvēli pamatojot un apspriežot kopā ar
klasi.

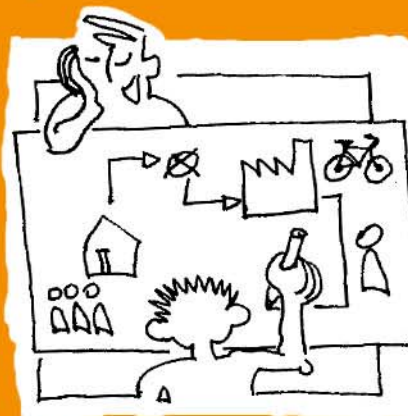
4. Sagatavojieties intervijām...

Pārskatiet interviju padomos izklāstītos jautājumus. Izvēliet vienu dalībnieku no grupas, kurš veiks pierakstus.

Sagatavojiet nepieciešamos materiālus piemēru dokumentēšanai: fotokameru, lai varētu uzņemt fotogrāfijas; bloknotu un flomāsterus; audio rakstītāju; maisiņu pierādījumu ievietošanai...

Padomājiet, kas vēl varētu būt nepieciešams; shēma, kurā redzams, kas ko dara? Karte, kurā redzams, kur kas notiek?

Uzskaitiet, kādi dati jāiegūst ...
Apskatiet Ikdienas ilgtspējības projekta mājaslapu: kā citām klasēm veicies intervijās?

activity:
on the field

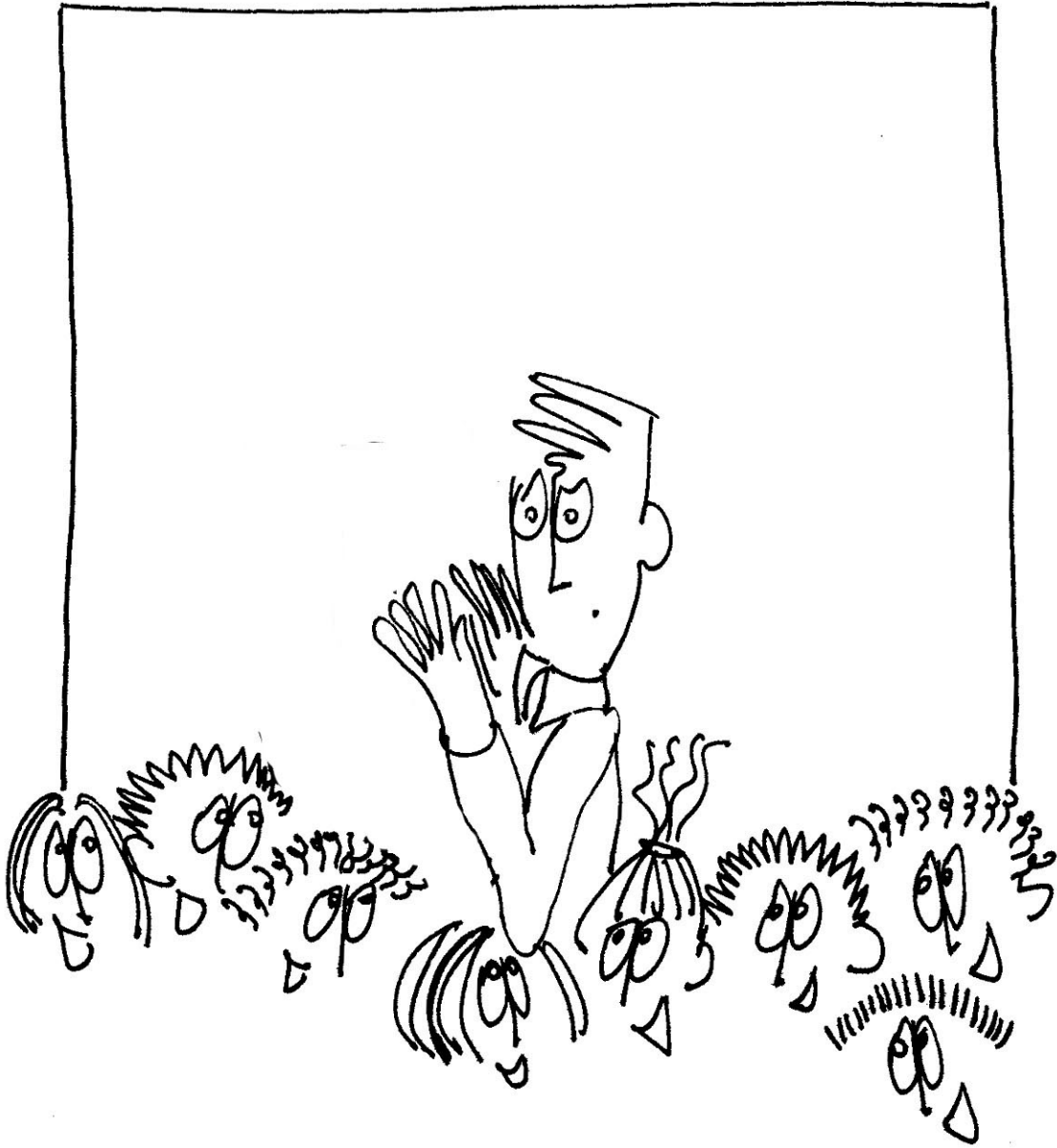

duration:
some days

Izpētiet daudzsološās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

4.1

...visa klase kopā ar skolotāju dodas piemēru meklējumos vietējā apkārtnē.

activity:
on the field

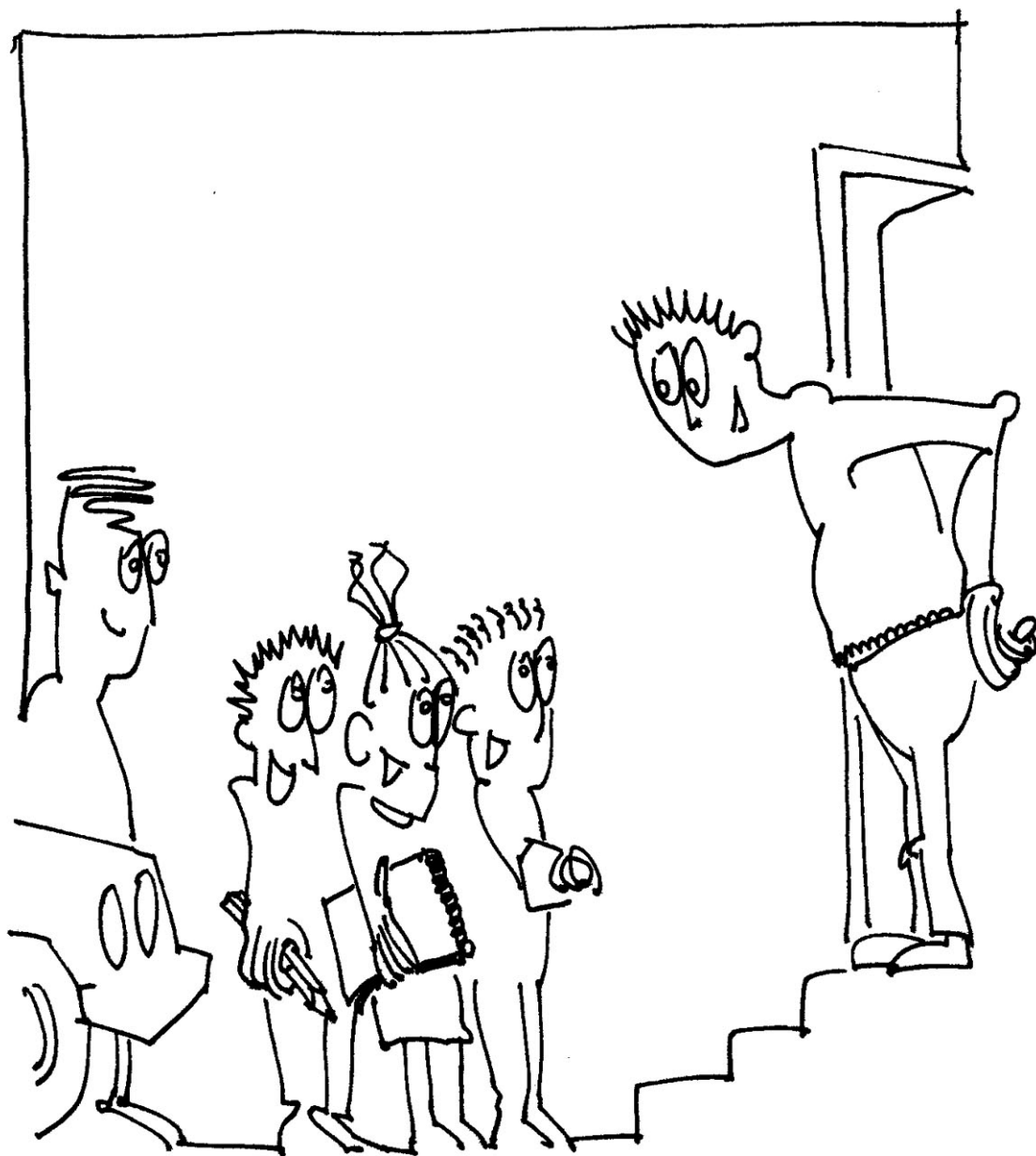

duration:
some days

Izpētiet daudzsološās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likud Alternatīvas

4.2

...skolēni uzaicina vecākus doties
viņiem līdzī uz intervijām...

activity:
on the field

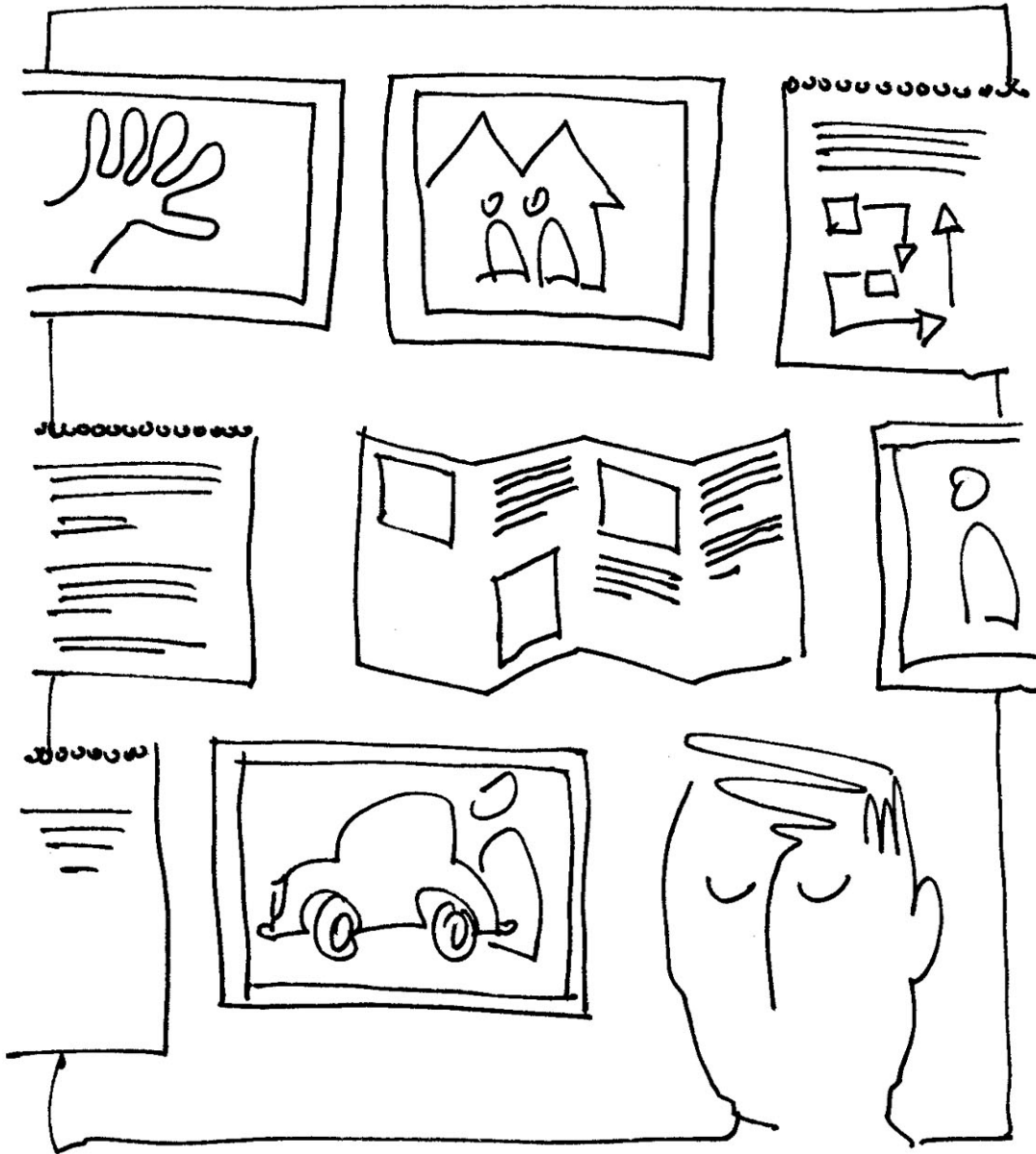

duration:
some days

Izpētiet daudzsoļošās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

4.3

...skolotājs apciemo kādu cilvēku,
intervē viņu un izklāsta klasei iegūto
informāciju...

activity:
on the field

duration:
some days

Izpētiet daudzsološās iniciatīvas...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

4.4

...skolēni uzaicina kāda piemēra īstenotāju (organizētāju vai izmantotāju) sniegt komentārus visai klasei...

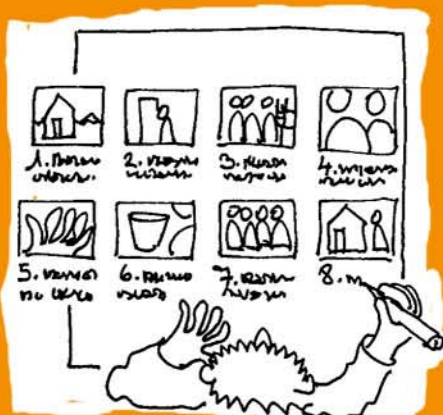

Sustainable
Everyday
Project

5. Pētījuma rezultātu prezentēšana...

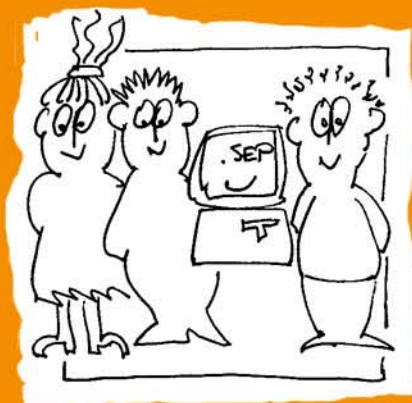
Pārskatiet visu iegūto informāciju: sagrupējiet piezīmes, izdrukājiet attēlus, izvēlēties labākos pamatojumus un pierādījumus...

Izveidojiet stāstījumu virkni ar attēliem un paskaidrojumiem, lai atspoguļotu, kā nointervētie cilvēki risina savas problēmas...

Uzrakstiet īsu kopsavilkumu no veiktajām piezīmēm. Izmantojiet Reportiera piezīmju grāmatā doto paraugu...

Visas prezentācijas ievadiet Ikdienas ilgtspējības projekta tīmekļa žurnālā, lai klase tās varētu apskatīt ērtāk...

activity:
in the class

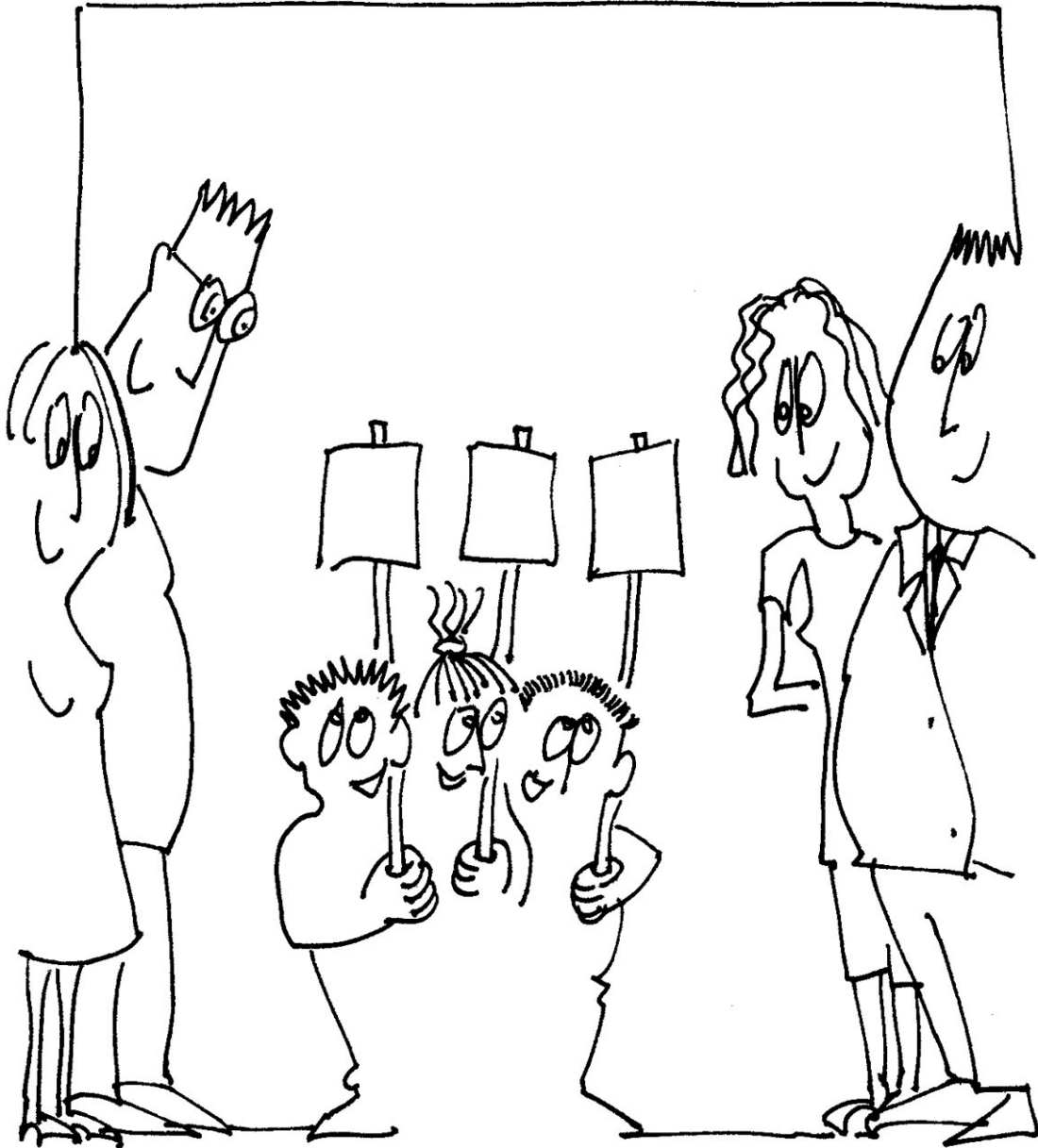

duration:
some hours

Apspriediet pētījuma rezultātus...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

5.1 ...klase uzaicina visus pētījumā iesaistītos cilvēkus apskatīt izstādi un apspriest rezultātus...

activity:
in the class

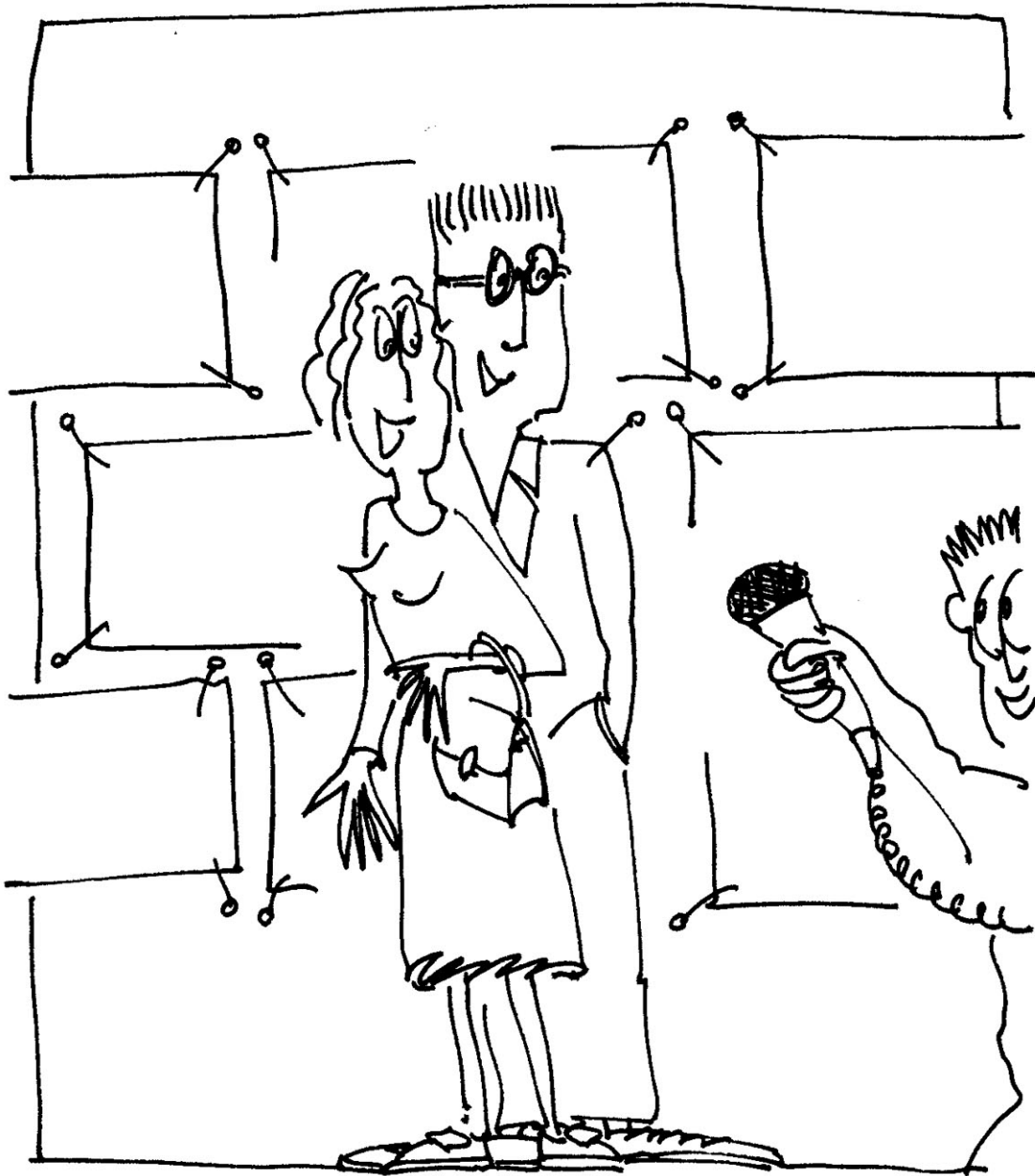

duration:
some hours

Apspriediet pētījuma rezultātus...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

5.2 ...klase izveido nelielu izstādi un aicina arī vecākus izteikt savu viedokli...

activity:
in the class

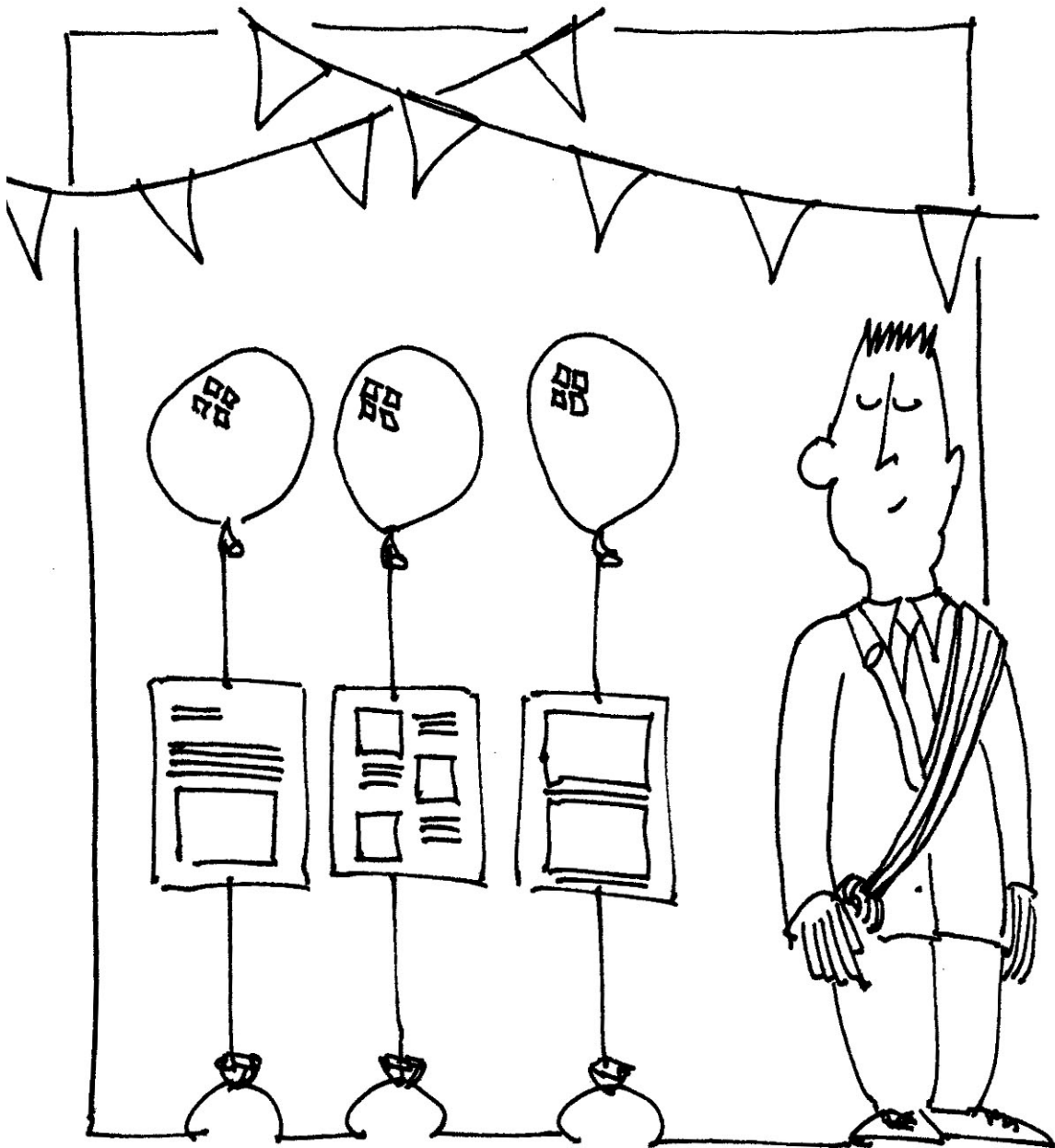

duration:
some hours

Apspriediet pētījuma rezultātus...

LOLA

Looking for Likely Alternatives

5.3

...klase var izmantot arī iespēju savus labākos darbus prezentēt kādā ar ilgtspējību saistītā vietējā pasākumā...

activity:
in the class

duration:
some hours

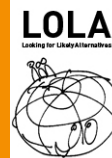
Apspriediet pētījuma rezultātus...

LOLA

5.4 ...skolēni uzaicina ciemos kādu vietējo ekspertu, prezentē savus rezultātus un apspriež tos kopā ar viņu...

“LOLA”

“Mūsu ikdienas dzīves iespējamās alternatīvas”
 (“Looking for Likely Alternatives”)

DARBA KARTĪTES “SOLI PA SOLIM”

Socrates-Erasmus-3 projekts *Eiropas valstu sadarbības tīkls patērētāju pilsoniskās sabiedrības izglītībā* (Consumer Citizenship Network-CCN)

<http://www.hihm.no/eway/default.aspx?pid=252>

Tematiskās sanāksmes Budapeštas Politehniskajā augstskolā
17. – 18. februārī 2005 projekta versija.

Īsteno:

-Solutioning SDS http://www.sustainable-everyday.net/main/?page_id=15

-INDACO, Politecnico di Milano, ITALY

http://www.luce.polimi.it/index_en.htm

<http://www.sustainable-everyday.net/lolaprocess>

Latvisko LOLA versiju adaptēja:

-Latvijas Praktisko mācību priekšmetu metodiskā apvienība, 2008

-Latvijas Lauksaimniecības universitāte, 2008

-Tulkojums latviešu valodā - Anete Mežote, 2008

Mērķi:

Ikdienas ilgtspējības projekts tika uzsākts 2002. gadā. Tā mērķis ir veicināt izpratni par sociālām inovācijām un to ikdienas dzīves organizēšanas iespējamo modeļu radīšanas iespējām, kas būtu visai daudzsoļi ilgtspējīgas attīstības sakarā.

Ikdienas ilgtspējības projekta galvenais uzdevums ir pievērst uzmanību daudzsoļšajām sociālajām inovācijām un radošajām sabiedrības daļām, kas šīs inovācijas ievieš un popularizē projekta interneta platformā (www.sustainable-everyday.net), kā arī dažādās citādās prezentācijās.

Ikdienas ilgtspējības projekts jo īpaši atbalsta **labas prakses piemēru iegūšanas un dokumentēšanas procesu**, sadarbojoties ar specializētām skolām un universitātēm. No iegūtās informācijas tiek veidota datubāze Ikdienas ilgtspējības projekta platformā, lai veicinātu diskusiju ar radošo sabiedrību un šo ideju popularizētu visu iedzīvotāju vidū.

“LOLA” ir pilotprojekts, kura uzdevums ir Ikdienas ilgtspējības projekta informācijas iegūšanas procesu pielāgot pedagogu apmācībai, lai to varētu izmantot darbam pamatskolās/vidusskolās.

Šī projekta ietvaros “LOLA” procesam ir divi mērķi:

-izpētīt un dokumentēt sociālo inovāciju piemērus, kas ir daudzsoļi ilgtspējības ziņā. “LOLA” projekta darbu atbalstīs Ikdienas ilgtspējības projekta platforma un nākotnes notikumi, kā process, kura uzdevums ir pievērst uzmanību sabiedrības iniciatīvām ilgtspējīgai attīstībai.

- piemēru iegūšanas procesu padarīt par didaktisku līdzekli pamatskolas/vidusskolas skolēnu apmācībai, lai veicinātu to izpratni par ilgtspējības jautājumiem ikdienas dzīvē. “LOLA” mācību komplekta mērķis ir sniegt padomus un atbalstīt bērnus un to skolotājus piemēru iegūšanas procesā.

“LOLA” process ir smēlies idejas no projekta “**EMUDE**” (“Ilgspējīgu risinājumu pieprasījuma palielināšana”, “Emerging User Demand in sustainable solutions” <http://www.sustainable-everyday.net/EMUDE/>).

“EMUDE” ir ES finansēta īpaša atbalstoša rīcība, kas aizsākta 2004. gadā piemēru iegūšanas ietvaros, universitātes līmeņa specializētās skolās 8 dažādās ES valstīs, iesaistot pētījumu veikšanā, dokumentācijā un sociālo inovāciju piemēru apspriešanā.

“EMUDE” galvenais mērķis ir aplūkot sociālās inovācijas, veicināt jaunu organizācijas modeļu izveidi ilgtspējīgas attīstības ietvaros un izstrādāt atbalstošus palīgmateriālus. “EMUDE” projekta ietvaros piemēru iegūšanā bija paredzēts iesaistīt specializētās skolas, lai atbalstītu jaunus ilgtspējīgus risinājumus sociālo inovāciju jomā.

Eiropas valstu sadarbības tīkla patērētāju pilsoniskās sabiedrības izglītībā konference Bratislavā, 2005. gada maijā tika pasniegta kā ļoti pozitīva reakcija no iesaistīto mācību iestāžu puses, kā arī ļoti **saistošs un efektīvs process, kas veicina studentu izpratni par ilgtspējības tematiem.**

Tā rezultātā radās “**LOLA**” **pilotprojekts**. “LOLA” process atšķiras no “EMUDE”, jo didaktiskais informācijas iegūšanas process un radušies dokumentāciju procesi uzskatāmi par līdzvērtīgiem mērķiem, bet “LOLA” koncentrējas uz pamatskolu/vidusskolu vispārējo izglītību, nevis specializētām mācību iestādēm (<http://www.sustainable-everyday.net/lolaprocess>).

“LOLA” darba komplektu paredzēts izstrādāt un pārbaudīt pilotprojekta darbības laikā Eiropas valstu sadarbības tīkla patērētāju pilsoniskās sabiedrības izglītībā trešā (no pirmajiem trīs) gada laikā. Pārbaudes turpinājums paredzams otro trīs gadu laikā (2006-2009), kad tiks īstenoti mācību procesi pamatskolās/vidusskolās, lai pabeigtu “LOLA” didaktisko komplektu un popularizētu to kā darba līdzekli visā Eiropas valstu sadarbības tīklā patērētāju pilsoniskās sabiedrības izglītībā.